

POSTANOWIENIE

Dnia 18 marca 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Józef Iwulski

w sprawie z odwołania D. F.-Ż.

od decyzji Ministra Sprawiedliwości z dnia 13 grudnia 2007 r., znak: [...] w

przedmiocie przeniesienia na inne miejsce służbowe,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń

Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 18 marca 2016 r.,

1. oddała wniosek o przywrócenie terminu,

2. odrzuca odwołanie.

UZASADNIENIE

Pismem (decyzją) z dnia 13 grudnia 2007 r., [...], Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości, działając z upoważnienia Ministra Sprawiedliwości, przeniósł D. F.-Ż. (sędziego Sądu Rejonowego w P.) z dniem 1 stycznia 2008 r. na stanowisko sędziego Sądu Rejonowego w P.[X.] Podstawę prawną decyzji stanowił art. 75 § 2 pkt 1 i § 3 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. - Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz.U. Nr 98, poz. 1070 ze zm.; obecnie jednolity tekst: Dz.U. z 2015 r., poz. 133 ze zm.; dalej „Prawo o u.s.p.”) w związku z § 1 i § 2 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 sierpnia 2007 r. w sprawie zniesienia Sądu Rejonowego w P., utworzenia Sądów Rejonowych: w P. [Y.], w P. [Z.] i w P. [X.] oraz zmiany rozporządzenia w sprawie sądów apelacyjnych, sądów okręgowych i sądów rejonowych oraz ustalenia ich siedzib i obszarów właściwości (Dz.U. Nr 163, poz. 1161).

W dniu 18 października 2013 r. (data stempla pocztowego) sędzia D. F.-Ż.

złożyła w Sądzie Najwyższym odwołanie od powyższej decyzji, domagając się jej uchylenia „jako nieważnej i sprzecznej z prawem”. W uzasadnieniu tego wniosku sędzia wywiodła, że 11 października 2013 r. zapoznała się z pisemnym uzasadnieniem uchwały składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 17 lipca 2013 r., III CZP 46/13 (OSNC 2013 nr 12, poz. 135), w którym sformułowano pogląd, zgodnie z którym „uprawnienie do przeniesienia sędziego na inne miejsce służbowe przysługuje wyłącznie Ministrowi Sprawiedliwości, w związku z czym nie może być przekazane innej osobie, w tym sekretarzowi lub podsekretarzowi stanu (...) w tej sytuacji decyzja o przeniesieniu na inne miejsce służbowe podjęta przez inną osobę, także z upoważnienia Ministra Sprawiedliwości, jest wadliwa (bezprawna), a sędzia, którego ona dotyczy, nie może wykonywać władzy jurysdykcyjnej w sądzie (na obszarze jurysdykcyjnym), do którego został przeniesiony; skład orzekający z jego udziałem jest zatem sprzeczny z przepisami prawa w rozumieniu art. 379 pkt 4 k.p.c.”. Zdaniem odwołującej się, „przyjęcie odwołania do rozpoznania przez Sąd Najwyższy wydaje się jedyną możliwą drogą do ewentualnego wyeliminowania przedmiotowej wadliwej decyzji o przeniesieniu sędziego na inne miejsce służbowe”. Sędzia podniosła, że zaistniała sytuacja jest „na tyle precedensowa, istotna i wyjątkowa”, iż uzasadnia przywrócenie terminu do wniesienia odwołania, mimo jego znacznego przekroczenia.

W odpowiedzi na odwołanie Minister Sprawiedliwości w pierwszej kolejności wniósł o odrzucenie odwołania (jako złożonego po terminie), a w razie „merytorycznego rozpoznania” o jego oddalenie.

Postanowieniem z dnia 14 stycznia 2014 r. Sąd Najwyższy odroczył rozpoznanie odwołania do czasu rozstrzygnięcia pytania prawnego przedstawionego Trybunałowi Konstytucyjnemu w sprawie III KRS 34/12.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Sprawę, w której wniesiono do Sądu Najwyższego odwołanie od decyzji Ministra Sprawiedliwości o przeniesieniu sędziego na inne miejsce służbowe bez jego zgody (art. 75 § 4 Prawa o u.s.p.), należy kwalifikować tak, jak sprawę zainicjowaną odwołaniem od uchwały Krajowej Rady Sądownictwa (art. 44 ustawy

z dnia 12 maja 2011 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa, Dz.U. Nr 126, poz. 714 ze zm.; por. uzasadnienie uchwały składu całej Izby Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych Sądu Najwyższego z dnia 12 października 2004 r., III PZP 2/04, OSNP 2005 nr 9, poz. 121). W myśl art. 44 ust. 3 tej ustawy do postępowania przed Sądem Najwyższym stosuje się przepisy Kodeksu postępowania cywilnego o skardze kasacyjnej (por. też postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 28 maja 2013 r., III KRS 166/13, LEX nr 1422051 oraz z dnia 10 czerwca 2014 r., III KRS 73/13, LEX nr 1483408). Odwołanie sędziego od decyzji Ministra Sprawiedliwości w przedmiocie zmiany miejsca służbowego jest więc szczególnym (nadzwyczajnym) środkiem zaskarżenia a sprawa prowadzona wskutek tego odwołania jest sprawą cywilną, ale w znaczeniu formalnym (art. 1 *in fine* k.p.c.), która podlega rozpoznaniu tylko w jednej „instancji” przez Sąd Najwyższy, przy czym przedmiot rozpoznania został w niej ograniczony do badania zasadności zarzutów odwołania.

Odwołanie wnosi się za pośrednictwem Ministra Sprawiedliwości w terminie dwutygodniowym od doręczenia decyzji z uzasadnieniem (art. 44 ust. 2 powołanej ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa), z tym że w rozpoznawanej sprawie - zgodnie z ówczesnie obowiązującym stanem prawnym - termin wynosił 30 dni od daty doręczenia decyzji Ministra Sprawiedliwości o przeniesieniu sędziego na inne miejsce służbowe (art. 13 ust. 3 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa, jednolity tekst: Dz.U. z 2010 r. Nr 11, poz. 67 ze zm.). Termin ten (o którym wyraźnie pouczone odwołującą się w treści spornej decyzji) został naruszony w sposób oczywisty, bo odwołanie wniesiono po niemal 6 latach od momentu, w którym należało dokonać tej czynności.

Skoro do postępowania odwoławczego przed Sądem Najwyższym mają zastosowanie przepisy o skardze kasacyjnej, to w sprawie z odwołania od decyzji Ministra Sprawiedliwości o przeniesieniu sędziego na inne miejsce służbowe bez jego zgody (art. 75 § 4 Prawa o u.s.p.) stosuje się również (odpowiednio) regulacje w zakresie uchybienia i przywrócenia terminu (art. 167-172 k.p.c.). Odwołanie wniesione po upływie ustawowego terminu podlega odrzuceniu (art. 398⁶ § 2 k.p.c. w związku z art. 44 ust. 3 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa) przez Sąd Najwyższy, który jest też właściwy do przywrócenia tego terminu (art. 168 i 169 w związku z art. 398²¹ k.p.c.; tak wyrok Sądu Najwyższego z

dnia 12 sierpnia 2014 r., III KRS 30/14, OSNP 2016 nr 2, poz. 28).

W rozpoznawanej sprawie nie występują przesłanki przywrócenia terminu do wniesienia odwołania, zwłaszcza że po upływie roku od uchybionego terminu, jego przywrócenie jest dopuszczalne tylko w wypadkach wyjątkowych (art. 169 § 4 k.p.c.). Argumentem świadczącym o potrzebie uwzględnienia wniosku o przywrócenie terminu nie może być powołanie się na motywy uchwały powiększonego składu Sądu Najwyższego z dnia 17 lipca 2013 r., III CZP 46/13. Wprawdzie w późniejszej uchwale pełnego składu Sądu Najwyższego z dnia 28 stycznia 2014 r., BSA I-4110-4/13 (OSNC 2014 nr 5, poz. 49; OSNKW 2014 nr 4, poz. 31; Przegląd Sejmowy 2014 nr 3, s. 193, z glosą J. Ciapały; OSP 2015 nr 3, z glosą E. Mazurczak-Jasińskiej) uznano, że w wydaniu decyzji o przeniesieniu sędziego na inne miejsce służbowe na podstawie art. 75 § 3 w związku z art. 75 § 2 pkt 1 Prawa o u.s.p., Minister Sprawiedliwości nie może być zastąpiony przez sekretarza ani podsekretarza stanu, jednakże równocześnie stwierdzono, iż wykładnia dokonana w uchwale wiąże od chwili jej podjęcia. Oznacza to, że wykładnia przyjęta w tej uchwale pełnego składu Sądu Najwyższego nie ma zastosowania do decyzji Ministra Sprawiedliwości o przeniesieniu sędziego wydanych na podstawie art. 75 § 2 pkt 1 w związku z art. 75 § 3 Prawa o u.s.p. przed podjęciem uchwały (przed 28 stycznia 2014 r.). A więc, wszystkie decyzje wydane przed podjęciem tej uchwały, podpisane przez sekretarzy lub podsekretarzy stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości, należy uznać za skuteczne, niewymagające jakichkolwiek aktów konwalidacyjnych lub konwalescencyjnych.

Wobec tego wniosek o przywrócenie terminu do wniesienia odwołania jako nieuzasadniony podlegał oddaleniu, zaś odwołanie - jako wniesione z przekroczeniem terminu - odrzuceniu, o czym Sąd Najwyższy orzekł na podstawie powołanych przepisów.